



SOAMK

Sosiaalialan amk-verkosto

Muistio 12.11.2025 klo 8.30–10.00 Teams

Sosiaalialan amk-verkosto, työvaliokunta

Työvaliokunnan jäsenet/varajäsenet.

Paikalla:

Laurea-amk: ~~Johanna Häkkinen / Pilvi Niemelä~~

Metropolia: Taina Valkeapää / ~~Saila Nevanen~~

Novia: Nadja Suomela / ~~Sofia Saloranta~~

SAMK: Satu Vaininen / ~~Elina Elo~~

XAMK: Virve Jussila / ~~Johanna Hirvonen~~

VAMK: ~~Riku Niemistö / Heidi Blom~~

JAMK: Merja Nybacka / ~~Katri Ylönen~~

TAMK: Vesa Joutsen / ~~Petteri Väkiparta~~

Savonia: Pirjo Turunen / ~~Tuija Pakarinen~~

KAMK: Matti Heikkinen / Kari Partanen

LAB: Taina Heininen-Reimi, puheenjohtaja

1. Kokouksen avaus. Esityslista. Sihteerin valinta. Osallistujat.
Kokous avattiin 8.30, sihteeriksi valittiin Matti Heikkinen, käytiin osallistujat läpi.
2. klo. 8.40–9.00 Terveisiä Lapsen suojelu ja lastensuojelu alatyöryhmästä / Susanna Helavirta ja Laura Närvi
” Olemme pohtineen amk-verkoston Lapsen suojelu ja lastensuojelu alatyöryhmässä lastensuojelun ammattikorkeakouluopetusta ja mahdollista tarvetta sen yhtenäistämiseksi sekä jopa tarvetta luoda lastensuojelun kansalliset kompetenssit.”

Susanna Helavirta ja Laura Närvi esittelivät asiaa (erillinen ppt-esitys). Työryhmässä on pohdittanut keskeisenä kysymyksenä se, miten ammattikorkeakoulun opetustarjonnalla varmistetaan riittävä osaaminen lastensuojelutyöhön?

Huolen taustalla seuraavat asiat:

- heterogeeninen opetustarjonta amk:eissa: opetustarjonta pakollisissa opinnoissa 4-15 op, sisällöt hyvin erilaisia, ja opiskelijan valinnat oma mielenkiinto ohjaavat millaisia ja kuinka laajoja opintoja sosionomin tutkintoon sisältyy. ks. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025021211718>
- lastensuojelutyössä tarvitaan osaamisen laaja-alaisuutta; esim. [kansallinen Vaasi-hanke ja sijaishuollon osaamisprofiilit](#), selvityksissä on tuotu esiin koulutuksien tarjoamien valmiuksien riittämättömyyttä.
- Lastensuojelutyön erityisyys ja vaativuus: ammatillista työtä, jossa otetaan kantaa lasten ja perheiden yksityisiin suhteisiin (mm. kontrolli), julkisen vallan käyttö, ammatillista työtä, jota tehdään sekä yksityisissä että julkisissa kodeissa.

Pohdittavaksi:

- Pitäisikö lastensuojelun opetussisältöjä määritellä kansallisesti – varhaiskasvatuksen sosionomin tapaan?
- Tukisiko lastensuojelun kompetenssien laadinta lastensuojelun opetussisältöjen yhdenmukaisuutta kansallisesti?
- Pitäisikö laatia lastensuojelutyöhön kansalliset kelpoisuusehdot?

Keskustelua:

Varhaiskasvatuksen OPS-suosituksen taustalla on myös varhaiskasvatuksen lainsäädännöstä tuleva kelpoisuussäätely (vaka-sosionomin kelpoisuus). OPS-suositus on myös ammattikorkeakoulujen ulkopuolelle oleva viestinnän väline ja väline ammattikorkeakouluille kehittää opetustaan tasalaatuiseksi.

Lastensuojelu on merkittävä työtehtävä sosionomeille. Minimivaatimustaso tulisi paremmin näkyväksi, mikäli tällainen suositus laaditaan. Toisessa vaiheessa pitäisi huomioida myös muita tehtäväkenttiä ja osaamisvaatimuksia (esim. ikääntyneiden palvelut, mielenterveys- ja riippuvuustyö, vammaistyö ja -palvelut jne.).

Aihe on tärkeä ja merkityksellinen ja aiheesta on tärkeä keskustella, koska lastensuojelun osaaminen on erityistä ja vaativaa. Voi olla tarpeen perustaa kompetenssien jatkokehittäminen esim. aloittaen lastensuojelusta. Lastensuojeluun liittyvät tarkemmat kelpoisuusehdot voivat vaikeuttaa työllistymistä sosionomeille, mitä pitää pohtia tarkemmin.

Opetussisältöjen suosituksia ja kompetensseja on tärkeää valmistella, jotka lisäävät opetussisältöjen tasalaatuisuutta. On tärkeä pohtia esimerkiksi minimisisältöjä ja -laajuuksia aiheeseen liittyen. Suositukset helpottavat myös opetussuunnitelmien uudistamista ja OPS-työtä. Viimeisin suositus liittyy ammattitaitoa edistäviin harjoitteluihin sosionomiopinnoissa vuodelta 2024 ([linkki](#)). Voisiko samankaltaisista lähteä tässä liikkeelle?

Lainsäädännön muutokset kannattaa huomioida. Lastensuojelulain uudistamisen toinen vaihe on menossa ja kannattaa odottaa syksyllä 2026 tuleva esitys muutoksista. Ennakkotietona uudistuksessa

mm. yhteensovittaminen sosiaalihuoltolain kanssa, tehtäviä ja työnjakoa mietitään uusiksi. Samoin myös muut lakimuutokset on huomioitava (esim. ammattihenkilölain muutokset).

Keskusteluun voi liittyä monia kehittämistarpeita ja aiheeseen voi liittyä myös TKI-hankkeita.

Suosituksista on helpointa aloittaa ja tämän jälkeen työtä voi laajentaa kompetensseihin tämän jälkeen. Asiaan palataan tarvittaessa ja keväällä 2026.

3. klo. 9.00–9.40 Sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön määrittely sekä Lääkehoito-osaaminen. /

Jaana Manssila, Talentia

Taustaksi Jaanan viestin sisältöä. Käydään keskustelua ja sovitaan jatkotyöskentelystä.

”Käymme juuri Talentian ammatillisen edunvalvonnan tiimissä läpi sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön määrittelyyn liittyviä kysymyksiä sosiaalihuoltolain uudistamisessa.

Olisiko meidän mahdollista saada Soamkilta määrittelyjä sosiaaliohjauksen määrittelyä sisältäen myös sen näkökulman, että tehtävä edellyttää korkeakoulututkintoa?

Sosiaalihuoltolain 16 § ja sen perustelut ovat kovin ohuet ja STM:ssä ei juuri osaamista sosiaaliohjauksen määrittelyyn. Haluaisimme välittää sinne uudenlaisen sosiaaliohjauksen määrittelyn, joka tunnistaa osaamisen tason ja tehtävien vaativuuden.

Tässä vielä SHL 16 § perusteluineen:

16 § Sosiaaliohjaus

Sosiaaliohjauksella tarkoitetaan yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen neuvontaa, ohjausta ja tukea palvelujen käytössä sekä yhteistyötä eri tukimuotojen yhteensovittamisessa. Tavoitteena on yksilöiden ja perheiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen vahvistamalla elämänhallintaa ja toimintakykyä.

Perustelut (HE 164/2014):

16 §. Sosiaaliohjaus. Sosiaaliohjauksen merkitys on kasvanut palvelujärjestelmien laajetessa ja eriytyessä. Palveluja hakevat henkilöt tarvitsevat yhä useammin henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa käytettävissä olevista palveluista, niiden saamisen ehdoista sekä tukea myös palvelujen ja etuuksien hakemisessa ja käyttämisessä. Monet tarvitsevat ohjausta ja tukea myös arkielämän sujumiseksi; joskus avun tarpeessa oleva asiakas on haettava kotoaan ja saatettava tarvittavien palvelujen ja toimintojen piiriin. Esimerkiksi koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääneet nuoret ja mielenterveyskuntoutujat saattavat tarvita pitkäjänteistä ohjausta päästäkseen elämässä eteenpäin. Sosiaaliohjauksessa onkin olennaista tunnistaa asiakkaan elämäntilanne sekä hänen voimavarojensa ja toimintamahdollisuuksiensa osa-alueet. Keskeistä työssä on asiakkaan joustava kohtaaminen, tuki ja motivointi itsenäiseen suoriutumiseen. Työ on vuorovaikutuksellista yksilöiden, perheiden, ryhmien ja yhteisöjen osallisuuden, elämänhallinnan ja sosiaalisen toimintakyvyn tukemista. Lisäksi se edellyttää sosiaaliturva- ja palvelujärjestelmien tuntemusta.

Sosiaaliohjausta on käytetty tuloksekkaasti lastensuojelutyössä. Myös aikuissosiaalityössä sekä työparityöstä että itsenäisesti toteutetusta sosiaaliohjauksesta on hyviä kokemuksia.

Tarkoituksena on, että sosiaaliohjauksesta tulisi jatkossa keskeinen työmuoto koko sosiaalihuollon kentällä.

Jaana Manssila kertoi, että moni laki on uudistumassa (mm. teknologian käyttö sosiaalihuollossa, sosiaalihuoltolain uudistaminen, palveluvalikoiman periaatteet) ja lakiuudistuksilla on yhteys opetukseen.

Jatkossakaan sosiaalihuoltolain pykälissä ei ole tarkoitus määritellä sitä, kuka voi tehdä sosiaalityötä tai sosiaaliohjausta. Sosiaaliohjauksen pykälä ja tarkemmat pykäläperusteet ovat vaatimattomia sosionomin osaamiseen ja työn vaativuuteen nähden. Talentissa on pohdittu, että valmistelijoiden avuksi tarjottaisiin uudempaa määritelmää sosiaaliohjauksesta. Sosiaalityön pykälä on kirjoitettu hieman eri tavoin kuin sosiaaliohjauksen pykälä sosiaalihuoltolaissa.

Olisiko aiheesta kiinnostuneita kirjoittajia, jota voidaan välittää lainvalmistelutyöhön ja vaikuttamistyöhön (erityisesti ammatillinen ulottuvuus)? Asian valmistelussa halutaan edetä pian, joulukuun alussa toivotaan ensimmäisiä luonnoksia.

Keskustelua:

Sosiaalitieteellisestä näkökulmasta sosiaaliohjaukseen liittyy monenlaista teoriapohjaa, vuorovaikutusosaamista ja ammatillisuutta. Asia on perustavanlaatuinen kysymys sosionomin (AMK), sosionomi (YAMK) ja sosiaalityön näkökulmasta. Sosiaaliohjauksen määrittelyssä olisi hyvä näkyä myös laajemmin vammaisten henkilöiden palvelut tai palvelutarve, koska vammaislainsäädäntöä on muutettu. Vaikuttavuusnäkökulma olisi tärkeä huomioida myös määrittelyssä. Sosiaaliohjauksen alatyöryhmään voidaan asiasta tiedottaa. Ohjaajuus ja ohjaus käsitteenä on hieman epäselvä.

Taina Heininen-Reimi on yhteydessä alatyöryhmään asian edistämiseksi.

Lääkehoito-osaaminen ja sosionomien rekrytoinnin vahvistaminen

Jaana Manssila kertoi, että on havaintoja rekrytointitilanteista, joissa lähihoitajia rekrytoidaan sosionomin sijaan lääkehoito-osaamisen perusteella. Onko ammattikorkeakouluilla tarjolla lääkehoito-osaamista jo tutkinnon suorittaneille sosionomeille? Minkälaista osaamista voi tarjota sellaisille, jotka eivät ole työsuhteessa? Miten sosionomien lääkehoito-osaamista voidaan vahvistaa työllistymisen edistämiseksi?

Lääkehoidon opintojaksoja on eri tavoin tarjolla eri sosionomikoulutuksissa. Lääkehoidon opetuksesta sosionomikoulutuksista on tehty kartoitus lähivuosina. Lääkehoito on pitkään ollut esillä (mm. [STM:n turvallinen lääkehoito -opas](#)). Työnantajan on tarkistettava lääkeshoidon osaaminen (testit ym.). Myös tutkinnon jälkeen lääkehoitoa voi opiskella useassa eri korkeakoulussa avoimen ammattikorkeakoulun opintoina ja osin ilmaiseksi (esim. [Haku - Opin.fi](#)).

Jaana kertoi lopuksi Talentian lausunnosta, joka liittyy teknologian käyttöön sosiaalihuollossa. Lausunto saatavilla Internetissä, ks. [talentia-lausunto-he-113_2025_7.11.2025.pdf](#)

4. Korkeakoulujohdon päivän summausta. Mitä lähdetään työstämään keväällä 2026?

Keskustelua mahdollisista aiheista:

- toisen asteen väyläopinnot (mm. hakukelpoisuus tutkintoon, miten on kehitetty, valintakokeet ja valintakoekurssit/-opintojaksot). Aiheesta voisi olla esittely ja keskustelua aiheesta. Taina on yhteydessä Pipsa Murtoon valintakoeopintojaksoon liittyen.

- Sosionomien opinnäytetyöt: mitkä ovat eettisesti soveltuvia opinnäytetöitä amk-opinnoissa?
- Sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa tehtävä yhteistyö ammattikorkeakoulujen kanssa.

5. Vaikuttavuuskeskuksen tapahtumia. Nämä työvaliokunnalle sähköpostina jaettu:

- 21.11.2025 klo 8.30–9.45 teemana – Rakenteet, toimijat, kansalliset linjaukset
- Yhdessä vaikuttavuusosaamista rakentamassa -webinaari 24.11.2025 klo 13.00–14.30, viesti välitetään työvaliokunnalle ja muiden amkien

Tietoa tapahtumista saa ja kannattaa välittää eteenpäin.

6. 9.12. työvaliokunnan kokous. Pidetäänkö?

Päätös: seuraava kokous ke 17.12.2025 klo 8:30-10:00.

7. Muita asioita

Pirjo Turunen kertoi rakenteellisen sosiaalityön kansallisen verkoston jatkosta. Verkoston toiminta päättyy, mutta työryhmän toiminta jatkuu. Keskustellaan tarkemmin joulukuussa.

Joulukuun asialistalle voisi laittaa 16.4. verkostopäivä; kaipaisin siihen yhteistä näkökulmaa, onko jokin teema, puhujaideoita

Muistion voi tallentaa suoraan työvaliokunnan SOAMK-teamsiin. [Verkkosivuille](#) muistiot työvaliokunnasta lisätään myöhemmin.

8. Kokouksen päätös

Kokous päätettiin klo 10.01.